

14. Samsonov Yu., Ilchenko S., Markov O., Partiko N., Borodin, S., Dyachenko K., Kushnaryov B. Criteria and formation of readiness of higher education graduates who specialize in practical shooting for competitive activities. Scientific journal of the National Pedagogical Dragomanov University. Series № 15. Scientific and pedagogical problems of physical culture (physical culture and sports). Kyiv, 2021. – Issue 2 (146). P.p. 106-111.

15. Levkiv V. Ways of harmonizing domestic requirements for the qualification of sports coaches with European standards of coaching activity. Physical activity, health and sports. Kyiv, 2016. – № 4 (26). P.p. 76-83.

16. Evstigneeva I.V. Theoretical principles of professional training of future specialists in physical culture and sports for practical activities. Pedagogy of creative personality formation in higher and secondary schools. Zaporizhzhia, 2017. – № 52 (105). P.p. 93-101.

17. Dictionary of Ukrainian (academic explanatory dictionary). URL: <http://sum.in.ua/s/kryterij> (date of application: 16.07.2022).

18. Rules of Sambo wrestling competitions (Sambo wrestling, combat Sambo, beach Sambo).URL: https://drive.google.com/file/d/1_KZZcXDIV2dj-RyoBr1apVt6TkgQU-nUy/view?nbspc (date of application: 18.07.2022).

19. Donets O. Criteria of informativeness about the level of development of the physical quality of flexibility of kickboxers at the initial stage of training. Young sports science of Ukraine. Lviv, 2013. – № 1. P.p. 50-55.

20. Smyrnovskiy S., Smerchynska S., Kunikovskiy S., Gandziarskiy K. Criteria of giftedness in Martial Arts. Young sports science of Ukraine. Lviv, 2020. – № 1. P.p. 28-29.

DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2022.8(153).24

УДК: 378.147:[351.743:796](477)(045)

Хацяюк О. В.,
магістр, заслужений тренер України,
старший викладач кафедри тактичної та спеціальної фізичної підготовки факультету №3 Харківського
національного університету внутрішніх справ,
викладач кафедри вогневої та спеціальної підготовки факультету службово-бойової діяльності НГУ
Київського інституту Національної гвардії України,
Гіренко С. П.
кандидат педагогічних наук, доцент, заступник декана факультету №2 з навчально-методичної роботи
Харківського національного університету внутрішніх справ,
Ванюк Д. В.,
кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, доцент кафедри фізичної культури і спорту
Запорізького національного університету,
Волянський В. Г.,
старший викладач кафедри вогневої та спеціальної підготовки факультету службово-бойової діяльності
НГУ – начальник фізичної підготовки та спорту Київського інституту Національної гвардії України,
Задорожний К. А.,
старший викладач кафедри вогневої та спеціальної підготовки факультету службово-бойової діяльності
НГУ Київського інституту Національної гвардії України
Лазоренко С. С.,
аспірант кафедри теорії та методики фізичної культури
Сумського Державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка,
Десямба М. М.,
викладач кафедри вогневої та спеціальної підготовки факультету службово-бойової діяльності НГУ
Київського інституту Національної гвардії України

ВПРОВАДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ В СИСТЕМУ СФП МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ

Відповідно до результатів моніторингу спеціалізованих Інтернет-джерел, аналізу науково-методичної та довідкової літератури членами науково-дослідної групи встановлено, що питанням впровадження високофункціональних кардіотренажерів в систему спеціальної фізичної підготовки майбутніх офіцерів Національної гвардії України (представників сектора безпеки і оборони України із правоохоронними функціями) – присвячено недостатню кількість науково-методичних праць, що потребує подальших наукових розвідок та підкреслює актуальність і практичну складову обраного напрямку дослідження.

Головною метою дослідження є розроблення, а також апробація проєкту нормативної бази для впровадження у систему спеціальної фізичної підготовки майбутніх офіцерів Національної гвардії України лижного тренажера «Concept 2 Skierg». Під час дослідження були використані наступні методи: абстрагування, аналіз і синтез, індукція (дедукція), моделювання, математично-статистичні (кореляційного аналізу, факторного аналізу) тощо.

В результаті емпіричного дослідження членами науково-дослідної групи розроблено, а також апробовано проєкт нормативної бази для впровадження у систему спеціальної фізичної підготовки майбутніх офіцерів Національної гвардії України лижного тренажера «Concept 2 Skierg». Крім цього, розроблені умови виконання експериментальної фізичної вправи 32 г. Функціональна витривалість (із використанням лижного тренажера «Concept 2 Skierg») та відповідні нормативні показники визначення рівня спеціальної фізичної підготовленості

представників досліджуваної категорії.

Результати теоретичного дослідження впровадженні у систему спеціальної фізичної підготовки курсантів Київського інституту Національної гвардії України та Національної академії Національної гвардії України. Пропозиції щодо впровадження вправи 32 г. Функціональна витривалість (із використанням кардіотренажеру «Concept 2 Skierg») надані на розгляд фахівцям відділу фізичної підготовки та спорту департаменту професійної підготовки Національної гвардії України. Перспективи подальших досліджень у обраному напрямі наукової розвідки передбачають удосконалення арсеналу службово-прикладного рукопашного бою військовослужбовців Національної гвардії України із урахуванням наявного бойового досвіду.

Ключові слова: готовність, кардіотренажери, компетентності, майбутні офіцери, нормативи, спеціальна фізична підготовка, технічні засоби навчання, фізична підготовка, функціональна підготовленість

Khatsaiuk Oleksandr, Girenko Sergiy, Vanyuk Daria, Volyansky Volodymyr, Zadorozhnyy Kostyantyn, Lazorenko Stanislav, Deliamba Mikhailo. Implementation of modern technical means of training in the system of special physical training of future officers. According to the results of the monitoring of specialized Internet sources, the analysis of scientific and methodological and reference literature, the members of the research group established, that the issue of introducing highly functional cardio machines into the system of special physical training of future officers of the National Guard of Ukraine (representatives of the security and defense sector of Ukraine with law enforcement functions) – an insufficient number of scientific and methodical works is devoted to it, which requires further scientific investigations and emphasizes the relevance and practical component of the chosen direction of research.

The main goal of the study is the development and approval of the draft regulatory framework for the introduction of a ski simulator into the system of special physical training of future officers of the National Guard of Ukraine «Concept 2 Skierg». The following methods were used during the research: abstraction, analysis and synthesis, induction (deduction), modeling, mathematical and statistical (correlation analysis, factor analysis), etc.

As a result of the empirical study, the members of the research group developed and tested a draft regulatory framework for the introduction of a ski simulator into the system of special physical training of future officers of the National Guard of Ukraine «Concept 2 Skierg». In addition, the conditions for performing experimental physical exercise 32 g. Functional endurance have been developed (with the use of a ski simulator «Concept 2 Skierg») and relevant normative indicators for determining the level of special physical fitness of representatives of the studied category.

The results of a theoretical study of the introduction into the system of special physical training of cadets of the Kyiv Institute of the National Guard of Ukraine and the National Academy of the National Guard of Ukraine. Suggestions for implementation of exercise 32 g. Functional endurance (using a cardio machine «Concept 2 Skierg») provided for consideration by specialists of the department of physical training and sports of the department of professional training of the National Guard of Ukraine. Prospects for further research in the chosen field of scientific intelligence provide for the improvement of the arsenal of service-applied martial arts (hand-to-hand combat) of servicemen of the National Guard of Ukraine, considering the available combat experience.

Keywords: readiness, cardio machines, competences, future officers, standards, special physical training, technical means of training, physical training, functional readiness

Постановка проблеми та її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Воєнний стан в Україні диктує свої вимоги щодо підготовки висококваліфікованих офіцерських кадрів (представників інших категорій) інституцій сектора безпеки і оборони України. Необхідно підкреслити, що виконання завдань за призначенням представниками досліджуваної категорії відбувається нерідко в екстремальних умовах, що потребує відповідної спеціальної фізичної підготовленості.

Достатній рівень фізичної, а також спеціальної фізичної підготовленості сприяє формуванню професійних компетентностей у представників інституцій сектора безпеки і оборони України (СБОУ), що забезпечує якісне виконання ними службово-бойових (оперативних) завдань і є актуальним напрямом наукової розвідки. Враховуючи вище перелічене, на сьогодні впровадження в систему спеціальної фізичної підготовки майбутніх офіцерів інституцій СБОУ сучасних високофункціональних засобів (фізичних вправ, прийомів спеціальної спрямованості тощо) є перспективним напрямом дослідження, а також важливим практичним завданням, що у майбутньому забезпечить якісне виконання ними, а також підлеглим особовим складом завдань за призначенням.

Дослідження виконано відповідно до планів науково-дослідної роботи: кафедри вогневої та спеціальної підготовки факультету службово-бойової діяльності НГУ Київського інституту Національної гвардії України, кафедри фізичної культури і спорту Запорізького національного університету, а також профільних кафедр закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання (закладів вищої освіти) відповідно до договорів про міжкафедральну співпрацю (науковий проєкт «Перспектива», 2021-2022 р.р.).

Аналіз останніх досліджень і публікацій (1 етап, вересень-жовтень 2021 р.) у обраному напрямі наукової розвідки дозволив визначити низку учених: Ю. Вареньгу [1], О. Хацаюка, О. Єлісеєву, В. Жукова, В. Клименка, Ю. Бережного, [2], В. Ягодзінського [3], О. Khatsaiuk, М. Medvid, В. Maksymchuk, О. Kurok, Р. Dziuba, V. Tyurina, P. Chervonyi, О. Yevdokimova, М. Levko, І. Demchenko, N. Maliar, Е. Maliar, І. Maksymchuk [4] та інших учених (В. Бондаренка, Д. Грищенко, А. Турчинова, Ю. Фіногенова, В. Шемчука, Ю. Чернявського, А. Чуха), які у своїх працях висвітлили актуальні питання формування готовності курсантів вищих військових навчальних закладів інституцій сектора безпеки і оборони України (закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання) до виконання завдань за призначенням із акцентованим використанням засобів фізичної та спеціальної фізичної підготовки.

Цікавими за своїм змістом, а також сутнісними характеристиками є роботи: О. Моргунова, О. Ярещенко, О. Хацаюка [5], В. Шемчука, О. Хацаюка [6], О. Моргунова, О. Хацаюка, І. Ковальова, О. Соколова, Є. Лозового [7] та інших учених і практиків (Н. Вербина, В. Кирпенка, В. Климовича, А. Одерова, О. Петрачкова) – у яких розкриваються перспективні напрями удосконалення системи фізичної (спеціальної фізичної) підготовки представників інституцій сектора безпеки і оборони України.

Не менш цікавими, виконаними на високому науково-методичному рівні є наукові праці учених: Ю. Самсонова, О. Головченка, І. Кочури, Є. Безбородова, В. Толокнєєва, К. Дяченка, М. Курилова [8], В. Шемчука, О. Хацаюка, В. Соколовського, А. Ковтуненка, О. Корнієнка, Ю. Муштатова [9], М. Ярмоленка, О. Шинкарука, В. Максименка [10] та інших фахівців фізичного виховання різних груп населення (К. Ананченка, Н. Гаврилової, Г. Гребінки, О. Короля, Е. Маляра, О. Шинкарука) – у яких наведені приклади впровадження: сучасних технічних засобів навчання, наукового інструментарію, тренажерних засобів (педагогічних технологій тощо), що забезпечують фізичний та гармонійний розвиток особистості (представників різних груп населення).

Відповідно до результатів моніторингу спеціалізованих Інтернет-джерел, аналізу науково-методичної та довідкової літератури встановлено, що питанням впровадження високофункціональних кардіотренажерів в систему спеціальної фізичної підготовки майбутніх офіцерів Національної гвардії України (представників сектора безпеки і оборони України із правоохоронними функціями) – присвячено недостатню кількість науково-методичних праць, що потребує подальших наукових розвідок та підкреслює актуальність і практичну складову обраного напрямку дослідження.

Мета статті. Головною метою дослідження є розроблення, а також апробація проєкту нормативної бази для впровадження у систему спеціальної фізичної підготовки майбутніх офіцерів Національної гвардії України лижного тренажера «Concept 2 Skierg».

Для досягнення мети дослідження планувалося вирішити наступні завдання:

- провести аналіз науково-методичної, спеціальної та довідкової літератури у напрямі формування готовності курсантів вищих військових навчальних закладів інституцій СБОУ (закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання) до виконання завдань за призначенням із акцентованим використанням засобів фізичної та спеціальної фізичної підготовки;

- здійснити моніторинг Інтернет – джерел (аналіз спеціальної та довідкової літератури) у напрямі удосконалення системи фізичної та спеціальної фізичної підготовки представників інституцій СБОУ;

- визначити ефективні тренажерні засоби, сучасні технічні засоби навчання (педагогічні технології), що забезпечують фізичний розвиток представників різних груп населення;

- розробити нормативну базу щодо визначення рівня фізичної підготовленості майбутніх офіцерів інституцій СБОУ різних років навчання із використанням функціоналу кардіотренажера «Concept 2 Skierg».

Методи дослідження. Під час дослідження були використані наступні методи: абстрагування, аналіз і синтез, індукція (дедукція), моделювання, математично-статистичні (кореляційного аналізу, факторного аналізу) тощо. Крім цього використано досвід організації системи спеціальної фізичної підготовки представників інституцій СБОУ.

Виклад основного матеріалу дослідження. Емпіричне дослідження організовано упродовж 2-х етапів. В процесі дослідно-аналітичної роботи упродовж 1 етапу (вересень-жовтень 2021 р.), членами науково-дослідної групи (НДГ) визначені сутнісні характеристики формування готовності майбутніх офіцерів (представників інших категорій військовослужбовців, правоохоронців) із акцентованим використанням засобів фізичної та спеціальної фізичної підготовки. Крім цього, в результаті моніторингу спеціалізованих Інтернет-джерел, а також відповідно до результатів експертного оцінювання (залучалися фахівці фізичної підготовки Національної гвардії України: Ю. Белошенко, В. Волянський, М. Делямба, С. Забродський, А. Турчинов, О. Хацаюк) функціоналу існуючих технічних засобів навчання нами обрано кардіотренажер «Concept 2 Skierg» [11].

Функціонал кардіотренажера «Concept 2 Skierg» забезпечує розвиток та удосконалення загальної, а також спеціальної витривалості у представників різних груп населення за рахунок впливу високого аеробного навантаження (в умовах максимального навантаження усіх м'язів тіла). Зазначена вище модель передбачає використання під час тренування індивіда замість палиць – трос. Такий вид тренування є найефективнішим, оскільки задіює великі групи м'язів. Лижний кардіотренажер «Concept 2 Skierg» перед початком тренування налаштовується індивідуально під кожного індивіда з метою вибору оптимального навантаження на його кінцівки (довжина троса регулюється відповідно до антропометричних показників індивіда, рівень силового навантаження дозується самостійно).

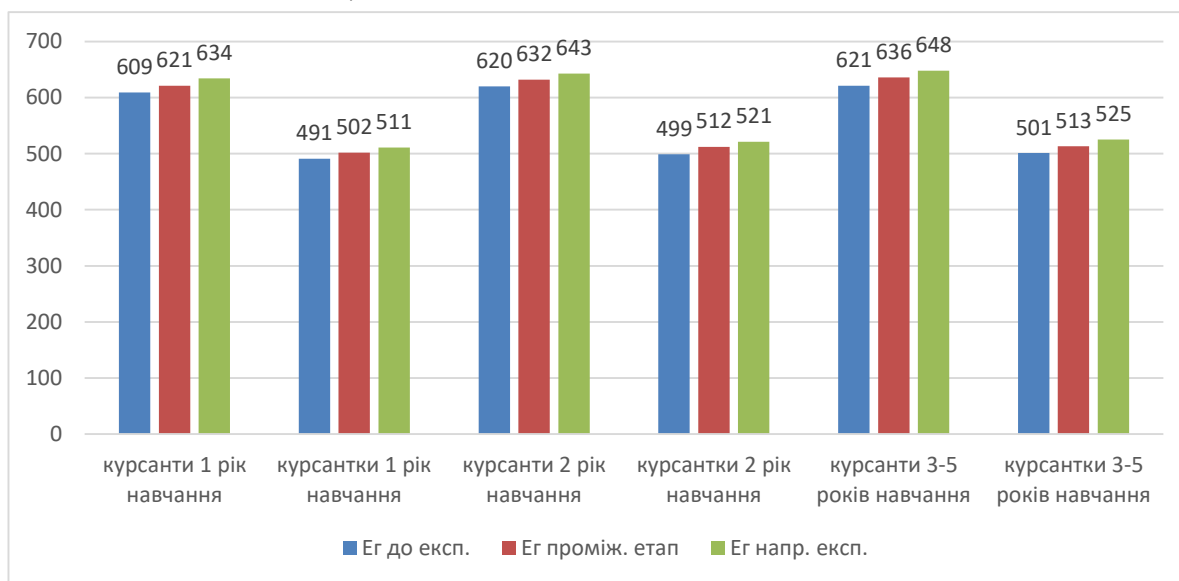
Основні технічні характеристики кардіотренажера «Concept 2 Skierg»: аеродинамічна система навантаження; навантаження регулюється за рахунок інтенсивності рухів (високий рівень при різких рухах та низький під час плавних); плавна тяга із швидким поверненням; тренувальний ефект для всіх груп м'язів; розвиває силу, витривалість (загальну та спеціальну); навантаження повністю контрольоване і забезпечує ефективне аеробне тренування; техніка тренування аналогічна техніці бігу на лижах; тренування можливе для представників різних вікових груп; рекомендовано для ерготерапії індивідів після лікування травм ніг; мобільний, просте збирання та налаштування; простий для користування (техніка тренування може бути опанована індивідом упродовж кількох хвилин); доступний інтерфейс; можливі два варіанти встановлення тренажера: кріплення до стіни та встановлення на підставці.

Надалі (2 етап дослідження, листопад-грудень 2021 р.), відповідно до результатів аналізу низки наукових праць [4, 6, 7, 10] членами НДГ розроблено опис виконання вправи 32 г. Функціональна витривалість (рекомендовану до впровадження в «Інструкцію з організації фізичної підготовки в НГУ» [12]): початкове положення 1 м від снаряду (кардіотренажера) гімнастична стійка, форма одягу 3, 4 (5). По команді керівника заняття «До снаряду!»: прийняти стройову стійку; назвати своє військове звання, прізвище; виконати підхід до снаряду; підготуватися до виконання вправи; виконати вправу із будь-яким навантаженням упродовж 3 хвилин; закінчити вправу; повернутися кругом,

виконати 2 кроки вперед; назвати своє військово звання та прізвище; по команді керівника заняття зайняти місце у строю. У динаміці 3 етапу дослідження (січень-липень 2022 р.) членами НДГ проведено апробацію зазначеної вище вправи (педагогічний експеримент, січень-червень 2022 р.). В апробації вправи 32 г. Функціональна витривалість – прийняли участь курсанти Національної академії Національної гвардії України (n=65 осіб) та Київського інституту Національної гвардії України (n=48 осіб). Необхідно підкреслити, що учасники експерименту дали згоду на участь у дослідженні. Крім цього, із членами експериментальної групи (Ег) організовано ознайомлення, розучування та удосконалення розробленої вправи (нормативу). Варто також зауважити, що до початку педагогічного експерименту досліджувані курсанти Ег за рівнем сформованості військово-прикладних навичок пересування на лижах (із використанням лижного кардіотренажера «Concept 2 Skierg») достовірно не відрізнялися ($P \geq 0,05$). Запропонована членами НДГ військово-прикладна вправа виконувалася досліджуваними курсантами Ег тричі на тиждень упродовж педагогічного експерименту (в системі спеціальної фізичної підготовки, а також форм фізичної підготовки).

Необхідно підкреслити, що основним критерієм оцінювання зазначеної вище військово-прикладної вправи є проходження військовослужбовцем (курсантом) максимальної дистанції (в метрах) за одиницю часу (3 хв.) із урахуванням ключових вимог до неї. Наприкінці дослідження (апробації нормативу) нами отримані залежності між перемінними величинами виконання вправи на початку та наприкінці педагогічного експерименту досліджуваних курсантів Ег (рис. 1).

Враховуючи результати (пройдену дистанцію у метрах за 3 хв.) контрольного виконання вправи досліджуваними курсантами Ег, членами НДГ встановлено, що коефіцієнт кореляції складає $0,51 \pm 0,02$. Отриманий показник свідчить про достовірний зв'язок між значеннями отриманих результатів виконання запропонованої членами НДГ вправи та значенням результатів контрольного її виконання наприкінці педагогічного експерименту. У свою чергу, це свідчить про високу її ефективність, що забезпечує розвиток та удосконалення витривалості (загальної та спеціальної) і позитивно впливає на якість виконання ними завдань за призначенням (на фоні значного психофізичного навантаження). Беручи до уваги той факт, що коефіцієнт кореляції між показниками результатів виконання розробленої членами НДГ вправи на початку експерименту та показниками результатів контрольного її виконання наприкінці дослідження склав $0,51 \pm 0,02$ (див. табл. 1) – доцільним є відпрацювання відповідної нормативної бази (оціночних параметрів), що демонструє ступінь сформованості військово-прикладних навичок (пересування на лижах у змодельованих умовах виконання завдань за призначенням) у представників досліджуваної категорії. Визначення критеріїв оцінювання здійснено за 3-х бальною шкалою оцінювання.

Примітка: визначені середні показники (у метрах) під час виконання курсантами експериментальної групи вправи 32 г. Функціональна витривалість (із використанням кардіотренажера «Concept 2 Skierg»)

Рис. 1. Результати контрольного виконання вправи 32 г. Функціональна витривалість (із використанням лижного кардіотренажера «Concept 2 Skierg») досліджуваними курсантами Ег (n=113 осіб, з-них: 64 чол., 49 жін.) на початку та наприкінці педагогічного експерименту

Таблиця 1

Нормативи для курсантів та курсанток вищих військових навчальних закладів Національної гвардії України

Вправа 32 г.	Стать (чол., жін.)	Од. вим.	Для курсантів та курсанток 1 року навчання			Для курсантів та курсанток 2 року навчання			Для курсантів та курсанток 3-5 років навчання		
			«5»	«4»	«3»	«5»	«4»	«3»	«5»	«4»	«3»
Функціональна витривалість (лижний)	Командний напрям підготовки										
	чоловіки	метри (м)	630	605	550	640	630	605	650	640	630
	жінки		510	495	460	520	510	495	530	520	510

тренажер «Concept 2 Skierg»)	Некомандний напрям підготовки										
	чоловіки	метри (м)	620	595	540	630	620	595	640	630	620
	жінки		500	485	450	510	500	485	520	510	500
Примітка: вправа 32 г. Функціональна витривалість (із використанням лижного кардіотренажеру «Concept 2 Skierg») виконується упродовж 3 хвилин з будь-яким рівнем навантаження											

Під час формування оціночних показників результатів виконання вправи 32 г. Функціональна витривалість (із використанням лижного тренажеру «Concept 2 Skierg»), членами НДГ використано метод багатомірного кореляційного аналізу [13].

Підсумовуючи результати емпіричного дослідження, членами НДГ встановлено, що результати, отримані наприкінці педагогічного експерименту у досліджуваних курсантів та курсанток Ег, зросли відносно вихідних даних, і ці відмінності переважно є достовірні (Ег, $P \leq 0,05$). Таким чином, мета дослідження досягнута, а завдання – виконані.

Висновки і перспективи подальших розвідок у цьому напрямку. В результаті емпіричного дослідження членами НДГ розроблено, а також апробовано проєкт нормативної бази для впровадження у систему спеціальної фізичної підготовки майбутніх офіцерів Національної гвардії України лижного кардіотренажеру «Concept 2 Skierg». Крім цього, розроблені умови виконання експериментальної фізичної вправи 32 г. Функціональна витривалість (із використанням лижного кардіотренажеру «Concept 2 Skierg») та відповідні нормативні показники визначення рівня спеціальної фізичної підготовленості (функціональної готовності) представників досліджуваних категорій.

Розроблені нормативи є універсальними і можуть використовуватися курсантами та курсантками вищих військових навчальних закладів інституцій СБОУ в системі фізичного виховання та спеціальної фізичної підготовки (професійної освіти). Результати теоретичного дослідження впровадженні у систему спеціальної фізичної підготовки курсантів Київського інституту НГУ та Національної академії Національної гвардії України. Пропозиції щодо впровадження вправи 32 г. Функціональна витривалість (із використанням кардіотренажеру «Concept 2 Skierg») надані на розгляд фахівцям відділу фізичної підготовки та спорту департаменту професійної підготовки Національної гвардії України.

Перспективи подальших досліджень у обраному напрямі наукової розвідки передбачають удосконалення арсеналу службово-прикладного рукопашного бою військовослужбовців НГУ із урахуванням наявного бойового досвіду.

Література

1. Вареньга Ю.В. Удосконалення фізичної підготовки працівників МВС України на етапі професійного становлення : дис. ... канд. наук з фізичного виховання та спорту : 24.00.02. Львів, 2015. 262 с.
2. Хацяук О.В., Єлісеєва О.С., Жуков В.Л., Клименко В.П., Бережний Ю.М. Модель формування готовності майбутніх офіцерів-правоохоронців до застосування заходів фізичного впливу в різних умовах службово-оперативної діяльності. Науковий журнал. Інноваційна педагогіка. Одеса, 2020. – Вип. 29. С. 174-178.
3. Ягодзінський В.П. Методика розвитку фізичних якостей курсантів-десантників засобами кросфіту у процесі фізичного виховання : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Київ, 2020. 21 с.
4. Khatsaiuk, O., Medvid, M., Maksymchuk, B., Kurok, O., Dziuba, P., Tyurina, V., Chervonyi, P., Yevdokimova, O., Levko, M., Demchenko, I., Maliar, N., Maliar, E., & Maksymchuk, I. (2021). Preparing Future Officers for Performing Assigned Tasks through Special Physical Training. Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala, 13 (2), 457-475. <https://doi.org/10.18662/rrem/13.2/431>.
5. Моргунов О.А., Яреценко О.А., Хацяук О.В. Удосконалення прикладних навичок практичної стрільби в системі професійної освіти Національної поліції України. Честь і закон. Харків, 2016. – № 1. С. 49-56.
6. Шемчук В.А., Хацяук О.В. Обґрунтування нормативних основ Настанови з фізичної підготовки у Збройних силах України (2020). URL: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/monographs/article/view/3129> (дата звернення: 23.07.2022).
7. Моргунов О.А., Хацяук О.В., Ковальов І.М., Соколов О.А., Лозовий Є.А. Удосконалення нормативної бази навчальної дисципліни «Спеціальна фізична підготовка» майбутніх офіцерів Національної поліції України та поліцейських різних категорій. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах. Запоріжжя, 2021. – Вип. 75. С. 227-240.
8. Самсонов Ю.В., Головченко О.В., Кочура І.І., Безбородов Є.В., Толкнєєв В.О., Дяченко К.Е., Курилов М.М. Модель формування готовності розрахунку установки ЗУ-23 до виконання завдань за призначенням із використанням засобів спеціальної фізичної підготовки. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). Київ, 2021. – Вип. 7 (138). С. 109-114.
9. Шемчук В., Хацяук О., Соколовський В., Ковтуненко А., Корнієнко О., Ю. Муштатов. Формування професійних компетентностей майбутніх офіцерів до дій в умовах радіаційної, хімічної та біологічної небезпеки. Військова освіта. Київ, 2021. – № 1 (43). С. 360-381.
10. Ярмоленко М., Шинкарук О., Максименко В. Особливості використання технології віртуальної реальності у підготовці спортсменів. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). Київ, 2022. – Вип. 2 (146). С. 143-147.
11. Лижний тренажер «Concept 2 Skierg», Rogue Style (2022). URL: https://rogue-style.com.ua/ua/index.php?route=product/product&product_id=41-5&path=99_101_113 (дата звернення: 25.07.2022).
12. Про затвердження Інструкції з організації фізичної підготовки в Національній гвардії України (2019). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/s-how/z1375-14#Text> (дата звернення: 25.07.2022).
13. Яровий А.Т., Страхов Є.М. Багатомірний статистичний аналіз : навч.-метод. посіб. Одеса : Астропринт, 2015. 132 с.

References

1. Varenha Yu. Improvement of physical training of employees of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine at the stage of professional development: dis. ... Cand. of Sciences in Phys. Educ. and Sports: 24.00.02. Kyiv, 2015. 262 p.
2. Khatsayuk O., Yeliseeva O., Zhukov V., Klymenko V., Berezhny Yu. Model of formation of readiness of future law enforcement officers to use measures of physical impact in various conditions of service and operational activity. Odesa, 2020. – Issue 29. P.p. 174-178.
3. Yagodzinskiy V. Methodology for the development of physical qualities of paratrooper cadets by means of CrossFit in the process of physical education: autoref. thesis ... Candidate ped. Sciences: 13.00.02. Kyiv, 2020. 21 p.
4. Khatsaiuk, O., Medvid, M., Maksymchuk, B., Kurok, O., Dziuba, P., Tyurina, V., Chervonyi, P., Yevdokimova, O., Levko, M., Demchenko, I., Maliar, N., Maliar, E., & Maksymchuk, I. (2021). Preparing Future Officers for Performing Assigned Tasks through Special Physical Training. *Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala*, 13 (2), 457-475. <https://doi.org/10.18662/rrem/13.2/431>.
5. Morgunov O., Yareshchenko O., Khatsayuk O. Improvement of practical shooting skills in the professional education system of the National Police of Ukraine. *Honor and law*. Kharkiv, 2016. – № 3. P.p. 49-56.
6. Shemchuk V., Khatsayuk O. Justification of the normative foundations of the Guidelines for physical training in the Armed Forces of Ukraine (2020). URL: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/monographs/article/view/3129> (date of application: 23.07.2022).
7. Morgunov O., Khatsayuk O., Kovalov I., Sokolov O., Lozovyi E. Improvement of the regulatory framework of the educational discipline "Special physical training" of future officers of the National Police of Ukraine and police officers of various categories. *Pedagogy of the formation of a creative personality in higher and secondary schools*. Zaporizhzhia, 2021. – № 75. P.p. 227-240.
8. Samsonov Y., Golovchenko O., Kochura I., Bezborodov E., Tolokneev V., Dyachenko K., Kurilov M. A model of forming the readiness of the calculation of the ZU-23 installation to perform tasks as assigned using means of special physical training. *Scientific journal of the National Pedagogical University named after MP Drahomanov. Scientific journal of the National Pedagogical Dragomanov University. Series № 15. Scientific and pedagogical problems of physical culture (physical culture and sports)*. Kyiv, 2021. – Issue 7 (138). P.p. 109-114.
9. Shemchuk V., Khatsayuk O., Sokolovsky V., Kovtunencko A., Kornienko O., Mushtatov Yu. Formation of professional competences of future officers for actions in conditions of radiation, chemical and biological danger. Kyiv, 2021. – № 1 (43). P.p. 360-381.
10. Yarmolenko M., Shynkaruk O., Maksymenko V. Peculiarities of using virtual reality technology in the training of athletes. *Scientific journal of the National Pedagogical University named after MP Drahomanov. Scientific journal of the National Pedagogical Dragomanov University. Series № 15. Scientific and pedagogical problems of physical culture (physical culture and sports)*. Kyiv, 2022. – Issue 2 (146). P.p. 143-147.
11. Ski simulator «Concept 2 Skierg», *Rogue Style* (2022). URL: https://rogue-style.com.ua/ua/index.php?route=product/product&product_id=4-15&path=99_101_113 (date of application: 25.07.2022).
12. On the approval of the Instruction on the organization of physical training in the National Guard of Ukraine (2019). URL: <https://zakon.rada.go-v.ua/laws/show/z1375-14#Text> (date of application: 25.07.2022).
13. Yarovy A., Strakhov E. *Multivariate statistical analysis: training-method. manual*. Odesa: Astroprint, 2015. 132 p.

DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2022.8(153).25
УДК 373.3/5.091.33-027.22:796.093(498)

Цибанюк О.О.

*кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та методики фізичного виховання і спорту
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича*

РОЛЬ ПЕДАГОГА У ВИРІШЕННІ ЗАВДАНЬ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ СУЧАСНИХ УЧНІВ РУМУНІЇ

В статті Олександри Цибанюк розглянуто роль педагога у вирішенні завдань фізичного виховання та виокремлено основні чинники, що впливають на кваліфіковане виконання вчителем фізичного виховання своїх функцій тощо. Так, доведено, що викладання фізичного виховання та спорту в закладах освіти забезпечуються в Румунії лише атестованими в цій галузі особами, які мають відповідні дипломи або визнані «Законом про фізичне виховання і спорт» сертифікати. Визнано, система ліцензування фахівців (підтвердження випускниками своєї професійної кваліфікації шляхом отримання «стартового» третього ступеня не пізніше, ніж через два роки після випуску) є дієвою і ефективною, її таку ідею варто творчо використовувати в українських реаліях. До чинників, які сприяють становленню і розвитку вчителя фізичного виховання і спорту віднесені особистісні, соціально-виховні та психо-соціальні компетентності.

Ключові слова: *вчитель, досвід, завдання, компетентності, фізичне виховання, функції, чинники впливу.*

Tsybanyuk's O. The role of the teacher in solving the tasks of physical education and sports of modern students in Romania. *The role of the teacher in solving the tasks of physical education is considered, and the analysis of the main factors influencing the qualified performance of the physical education teacher's functions, etc., is singled out. Thus, it has been proven that the teaching of physical education and sports in educational institutions is provided in Romania only by certified persons in this field who have relevant diplomas or certificates recognized by the "Law on Physical Education and Sports". It is*